

Škorci na državni meji.

Letošnjo pomlad sem naredil več skorčevih hišic in jih obesil na najvišje drevo v sadonosnem vrtu v bližini stražarnice ob severni državni meji. Čez nekaj dni je zavladalo veselo skorčevo petje in žvižganje, ki je trajalo od ranega jutra do poznega večera. Z veseljem sem jih opazoval in poslušal, kako brhko so se sukali okoli svoje hišice, smukali eden za drugim v njo in zopet žvižgajoč odhajali, posedajoč na bližnjih drevesih. Malone vsakega tujca, ki je prišel iz inozemstva, so s svojim petjem veselo pozdravljali in ravno tako se je godilo potnikom, ki so zapuščali našo državo. Marsikateri potnik se je ozrl na drevo, jih nekaj časa poslušal in opazoval, nato pa z vzradoščenim srcem nadaljeval svojo pot. Res, vsak se je spomnil in se zavedal, da živimo v spomladanski dobi. Največjo in najlepšo hišico je zasedel par skorcev. Drugo hišico so si osvojili neki drugi ptiči in tretja je za prvo sezono ostala prazna.

Čez nekaj dni je bilo opaziti, kako sta skorca mirljivo pobirala na zemlji raztrošeno slamo, seno in drugo tako suhljad in jo nosila v hišico. To se je vršilo zelo spretno in z največjo brzino. Gnezdila sta! Nato je polagoma izostajalo prejšnje veselo žvižganje in prepevanje. Donašal je hrano samo eden, dočim je drugi vačil. Po preteku 14 dni se je videlo, da sta oba skorca pričela še bolj mirljivo z donašanjem hrane. V hišici se je ustvarilo novo življenje, kar je povzročilo starima skorcema novo skrb za življenje; zato sta vestno in mirljivo donašala mladičem hrano in s tem nasitila lične želodčke. V hišici je postajalo vsak dan živahnije. Mladi skorčki so se hitro razvijali in doraščali; bilo jih je veselo gledati, kako so že kukali iz luknje, pričakujoč hrane, in so obenem opazovali zunanjo naravo, v katero se poženo v najkrajšem času. Pa je prišlo drugače.

Nekega dne zopet opazujem skorčevo stanovanje. Čudna misel me navda, kaj

neki mora biti, da stara skorca tako vpijeta, kakor da bi prosila pomoči. Na drevesu sem opazil vrano, ki jih je menda nameravala napasti. S kričanjem in mahanjem z rokami sem jo pregnal. Preteča nevarnost je bila odpravljena. Drugi dan sem zopet opazoval, kaj se godi na drevesu. Zdelo se je, da mladim skorcem preti nova nevarnost. Nisem pa opazil na drevesu in ne v bližini ničesar, kar bi moglo mladiče ogrožati. Mislim sem, da najbrž zapuščajo mladiči posamezno svojo rojstno hišico in da jim pri tem pošlu stari najbrž nekoliko nagajajo. Pozneje pa sem postal bolj pozoren. Stara skorca neprenehoma vpijeta, se zaganjata v hišico ter jo obletavata. Hitim proti drevesu, obenem pokličem svoja tovariša, naj mi prideta na pomoč. Zapazil sem na drevesu tik skorčevega stanovanja sosedovega mačka, kako drži mladega skorca s svojimi ostrimi zobmi. Začela se je borba proti mačku. Obkolili smo drevo. Ko nas je maček zapazil, je pustil mladega skorca na škarpi in z bliskavico skočil dol v travo. Obmetavali smo ga s kamenjem in začela se je dirka za njim. — Maček urnejših nog jo je odkuril zdrav brez potnega lista in brez vsake obmejne kontrole čraz mejo, odkoder je hodil k nam vasovat in na plen.

Zalosten je bil pogled na stara, ki sta s turobnim glasom oznanjevala vest, da jima je hudobni maček zadavil in požrl sedem skorcev. Zdelo se mi je, da me hočeta pokarati, ker sem bil tako neposlušen, ko sta me ves dan s svojim kričanjem prosila pomoči. Zvočki iz njunih grl so me zadeli kot očitjanje, da sem jaz sokriv te tragedije, s katero je za nju v letošnji prvi sezoni pokopano vse veselje, ki bi ga uživala s svojimi mladiči.

Ob tem prizoru so v našem spominu oživele besede, ki smo jih čitali v šolskih klopek:

Kaj ti tu po vrtu laziš, maček, tiho kakor tat, morda ti na ptice paziš, rad zavil bi kateri vrat. Kaj si ti za to pri hiši, da bi ptice nam moril, si za miši in podgane, da bi pridno jih lovil.

Stajerska sadjarska zadruga v Mariboru, Miklošičeva ul. 2.

Letošnja sadna sezona se pričinja. Obeta se srednje dobra letina, vendar bo povprečno lepo blago. Priporočamo sadjarjem, kot zadruga, ki zastopa njihove interese, da se pri prodaji ne prenačijo in ne prodajajo blaga mešetarjem, ki nimajo za nakup blaga uradnega pooblastila.

Naša zadruga bo imela v vsakem večjem kraju nabiralnice in skladišča, kjer se bo blago prevzemalo in plačevalo.

Delati moramo na to, da se na svetovnem trgu postavimo z lepim, nepoškodovanim in žlahtnim blagom kakor delajo to Tirolska, Švica in druge države.

Tehnične priprave za najlepše, strokovno in brezhibno prevzemanje blaga so izvršene.

Priporočamo, da se tudi več kmetov združi za dobavo pol ali celega vagona jabolk, ker je s tem delo zadruga ponostavljeno.

Glejte današnji inserat.

NAŠA DRUŠTVA

Društvom in prijateljem izobrazbe. Voditelj prosvetnih društev in izobraževalni delavci so že dolgo časa pogrešali primernih pripomočkov za temeljito ljudsko izobraževalno delo. Posebno je manjkalo navodil in vsebine za mesečna društvena predavanja. Zato se je odločila Prosvetna zveza v Mariboru, da bo izdajala mesečno male prosvetne knjižice, ki bodo obravnavale vsa važna sodobna duševna in gospodarska vprašanja v poljudni obliki. Te knjižice bodo služile za podlago mesečnim društvenim, fantovskim in dekliškim sestankom, in se bodo lahko tudi posameznikom po predavanju razprodajale, ker bo stala ena knjižica le 1 Din. Tako bo vse naše prosvetno delo postalo bolj temeljito, ker se ne bo naslanjalo samo na poslušano besedo, ampak tudi na tiskano knjižico, ki jo vzame poslušalec s seboj na svoj dom. Uspeh naše prosvetne akcije je

Najboljša reklama

za trgovce, obrtnike in zasebnike

so lepe tiskovine,

kakor n. pr. pisarni papir, zavitki, računi, memorande, dopisnice, letaki, lepaki, barvotiski, večbarvne razglednice in priporočilnice

ki jih izvršuje

v najmodernejši izpeljavi, hitro in po najnižjih cenah

Tiskarna sv. Cirila

v Mariboru, Koroška c. 5

ki jo je gledal. Kar je videl, to mora doseči, potem se bo umirilo njegovo srce.

XVII.

Monika — pisarjeva hči.

Ko zvezde na nebu zableščé,
Zvesto me že čenka na pragu stojé.
Stritar.

Odkar je grof Tatenbah podpisal pogodbo v Čakovcu, so se vršili sestanki pogostoma ali v Čakovcu ali na gradu v Podčetrtku, največ pa v gradu Račje. Vendar je znal grof Tatenbah stvar vedno tako urediti, da o tem ni ničesar zvedela njegova soproga Ana Terezija.

Zavezniki — člani zarote — delovali so na to, da pridobijo čim več moči. V to svrhu so moral pritegniti v svoj krog tem več zaveznikov. Zrinjski se je ponašal, da ima med plemstvom po južnih avstrijskih deželah mnogo zaupnikov, toda varal se je v svojih nadah.

Po vplivu grofa Tatenbaha je pridobil samo še grofa Karola Thurna Valsassina.

Ta se je rodil iz furlanskega kolena grofov della Torre, ki so pozneje nosili ime Thurn Valsassina. Več članov te rodbine najdemo v službi avstrijskih nadvojvodov kot deželne upravitelje na Goriškem, svetovalce ter vojaške poveljnike.

Grof Karol Thurn je bil zelo ošabnega in nasilnega značaja. Vse njegovo življenje je polno spletkarij, sovražnosti, lahkomišelnih in drznih podjetij. Kljub temu, da je bil radi različnih zločinov obsojen od goriškega plemiškega sodišča na izgon iz vseh avstrijskih dežel ter na obglavljenje, se mu je vendar posrečilo izposlovati pomilostitev pri cesarju, ki ga je imenoval za svojega vojnega svetovalca. Leta 1667 je celo postal deželni glavar goriški.

Grof Tatenbah se je seznanil z njim o priliki poklonitve deželnih stanov v Gradcu, kamor je prišel že zaradi ugodne prilike, da se vda veselju in uživanju življenja. Pozneje sta se sešla večkrat v Mariboru. Ko je moral grof Thurn potovati kot vojni svetovalec na Dunaj, je zvedel v tej lastnosti marsikatero skrivnost. Zato ga je grof Tatenbah po nasvetu grofa Zrinjskega skušal pridobiti za zvezo zarotnikov. Ponudila se mu je za to kmalu prilika.